

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

02 aprilie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

președinte – Petru Ursache,

judcători – Constantin Alerguș, Ghenadie Nicolaev,

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de reprezentantul părții vătămate, IMSP CS Ocnița, Mihail Grosu, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 18 decembrie 2013, în cauza penală în privința lui

Mereuță Serghei Gheorghe,

născut la 17 septembrie 1992, originar și domiciliat în r-nul Căușeni, s. Opaci.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

- 1. de la 15 iulie 2013 - pînă la 24 septembrie 2013 (instanța de fond);*
- 2. de la 18 octombrie 2013 - pînă la 18 decembrie 2013 (instanța de apel);*
- 3. de la 26 februarie 2014 - pînă la 02 aprilie 2014 (instanța de recurs ordinar).*

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Ocnița din 24 septembrie 2013, Mereuță Serghei a fost condamnat:

- în baza art.192¹ alin.(1) Cod penal, la 2 ani închisoare;
- în baza art.264¹ alin.(4) Cod penal, la 1 an închisoare.

În temeiul art. 84 Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin absolvirea pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 2 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

S-a dispus încasarea de la Mereuță Serghei în beneficiul părții vătămate prejudiciul material în sumă de 24 198 lei.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a reținut că, Mereuță Serghei la 05 februarie 2013, aproximativ la ora 01⁰⁰, fiind în ospeție la cet. Lazăr Igor domiciliat în s. Hădărăuți, r-nul Ocnița, consumînd băuturi

alcoolice și avînd intenția de a răpi mijlocul de transport de model „Fiat Panda”, cu n/î OCMF 004, care aparține IMSP CMF Ocnița, fără acordul proprietarului sau a persoanei responsabile, acționînd prin intenție directă și urmărind scopul de a se plimba cu mijlocul de transport, a răpit automobilul nominalizat, care era parcat în drum, lîngă poarta gospodăriei cet. Lazăr Ig.

Tot el, fiind în stare de ebrietate alcoolică avansată produsă de alcool, în cadrul examinării medicale pentru a trece procedura de testare a aerului expirat, precum și examenul medical în vederea stabilirii stării de ebrietate și a naturii ei, unde, conform procesului-verbal nr. 20 din 05.02.2013 în aerul expirat s-a constatat 0,65 mg/l alcool etilic, iar conform raportului de constatare medico-legală nr. 94 din 12.02.2013 în sîngele prelevat de la Mereuță S. s-a depistat alcool etilic în cantitate de 1,65 g/l, fără a dispune de permis de conducere, încălcînd Regulamentul Circulației Rutiere și anume prevederile art.10 alin.(1) pct.2) lit.a) care prevede că: *„Persoana care conduce un autovehicul trebuie să posede și, la cererea lucrătorului de poliție, este obligată să înmîneze pentru control, permisul de conducere perfectat pe numele său, valabil pentru categoria din care face parte autovehiculul condus”* și pct.14) lit.a) potrivit căruia, *„conducătorului de vehicul îi este interzis, să conducă vehiculul în stare de ebrietate”*, după care a răpit automobilul de model “Fiat Panda” s-a deplasat în calitate de conducător auto pînă la km. 8+200, pe traseul R-11 între localitățile Hădărăuți-Ocnița, unde, a pierdut controlul asupra automobilului, ieșind pe acostament, și a comis un accident rutier, soldat cu deteriorarea vehicolului răpit.

3. Împotriva sentinței a declarat apel inculpatul Mereuță Serghei, care solicită casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărîri legale, deoarece nu se consideră vinovat de cele incriminate, invocînd că se afla în automobil în calitate de pasager. Menționează că toți martorii audiați pe cauza dată au depus declarații false împotriva sa. Martorul și șoferul mijlocului de transport de model „Fiat Panda”, Vonciul Serghei, a dat declarații false precum că inculpatul a răpit automobilul, deoarece la volan s-a aflat Vonciul S., iar el, Mereuță S. în momentul accidentului dormea în salonul automobilului.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 18 decembrie 2013, a fost admis apelul declarat de inculpatul Mereuță

Serghei, casată parțial sentința Judecătorei Ocnița din 24 septembrie 2013 în latura civilă și pronunțată o hotărîre nouă.

A fost admisă în principiu acțiunea civilă înaintată de IMSP CMF Ocnița, urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea civilă.

În rest, dispozițiile instanței de fond au fost menținute.

5. Colegiul penal și-a argumentat soluția prin aceea că instanța de fond a stabilit corect circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei, considerînd justă concluzia privind vinovăția lui Mereuță Serghei în săvîrșirea infracțiunilor prevăzute de art. 192¹ alin.(1) și 264¹ alin.(4) Cod penal.

Concluziile date au fost bazate atît pe declarațiile martorilor Vonciul S., Pronin S., Lazăr Ig., Grosu M., care au confirmat că automobilul de model „Fiat Panda” a fost răpit de către Mereuță Serghei, care a accidentat automobilul, precum și actele cauzei: schița accidentului rutier din 05.02.2013, procesul-verbal al examinării medicale de constatare a faptului de consumare a alcoolului, stării de ebrietate și naturii ei nr. 20 din 05.02.2013, ordonanța și procesul-verbal de ridicare din 21.02.2013, prin care s-a ridicat de la Dub VI. un CD pe care se afla informația privind discuția pe care a avut-o ultimul cu Mereuță S., procesul-verbal de examinare a obiectului din 26.02.2013, potrivit căreia s-a examinat CD ridicat de la Dub VI. și s-a fixat dialogul între două persoane, procesul-verbal de examinare a obiectului din 18.05.2013 cu fototabelul, prin care s-a examinat automobilul de model „Fiat Panda” cu n/î OCMF 004, care se află în stare avariata, în garajul cet. Grossu M. din s. Lipnic, r-nul Ocnița, raportul de expertiză medico-legală nr. 94 din 12 februarie 2013, conform căreia *„în mostra de sînge, prelevată de la cet. Mereuța S. la data de 05.02.2013, orele 03³⁵, s-a depistat alcool etilic în cantitate de 1,59% echivalent a 1,59 gr/l, sîngele în curs de autoliză. Din punct de vedere teoretic, ținînd cont de faptul, că din organismul uman alcoolul etilic se elimină în mod fiziologic în cantitate medie de cca 0,13% pe oră, cet. Mereuța S. la momentul stopării, data de 05.02.2013, orele 01³⁰, putea avea o concentrație de alcool etilic în sînge de 1,86%, echivalentul a 1,86 g/l”*, procesele-verbale de confruntare din 03.07.2013, între învinuitul Mereuță S. și martorii Lazari Ig., Vonciul S., Pronin S. care, și-au menținut depozițiile depuse la audiere, procesele-verbale de verificare a declarațiilor la locul infracțiunii

din 04.07.2013 și fototabelele, efectuate cu martorii Vonciul S. și Lazăr S., prin care s-a stabilit locul comiterii accidentului rutier și poziția automobilului față de carosabil, probe care, luate în ansamblu, confirmă vinovăția inculpatului în cele incriminate.

De asemenea instanța a considerat că sunt relevante în susținerea învinuirii și declarațiile martorului Dub V., care a declarat că în una din zile inculpatul Mereuță S. venind la el la domiciliu, a recunoscut faptul răpirii automobilului și producerii accidentului rutier, descriind în ce circumstanțe s-a produs fapta. Convorbirea ce a avut-o în acea zi cu Mereuță S. el a înscris-o cu telefonul mobil.

Prin urmare, instanța de apel a conchis că lipsit de temei este și argumentul inculpatului precum că toți martorii audiați în cauza penală nominalizată, au depus declarații false împotriva sa, deoarece, instanța a menționat că nu are careva dubii în obiectivitatea declarațiilor atât a reprezentantului părții vătămate, cât și a martorilor indicați mai sus, or, declarațiile lor sunt consecvente, atât pe parcursul urmăririi penale, cât și în ședința de judecată, care colaborează între ele, declarații susținute de către martorii Lazari I., Vonciul S., Pronin S. depuse în timpul efectuării confruntării cu inculpatul, cât și în momentul verificării declarațiilor la locul infracțiunii.

La fel, instanța de apel a concluzionat că argumentele invocate de apelant cu privire la nevinovăția sa, sînt nefondate și declarative, deoarece nerecunoașterea vinei este o metodă de apărare, urmărindu-se scopul evitării răspunderii penale.

Referitor la latura civilă, instanța a menționat că prin sentință a fost admisă acțiunea civilă fiind încasat de la inculpat în beneficiul părții vătămate dauna materială în sumă totală de 24 198 lei, însă instanța a soluționat cauza în latura civilă fără a ține cont de prevederile legislației civile, or, conform art. 220 alin.(3) Cod de procedură penală, hotărârile privind acțiunea civilă se adoptă în conformitate cu normele dreptului civil și ale altor domenii de drept.

Astfel, potrivit raportului de evaluare nr. 0308200 din 20.02.2013 (f.d.138) costul pagubei materiale, cauzate în urma accidentului rutier a fost evaluată la suma de 24 198 lei, sumă ce constituie costul pieselor de schimb

și lucrului pentru repararea autoturismului deteriorat. În raportul nominalizat nu se conțin careva date privitor la costul real al automobilului (în dependență de anul fabricării), la momentul producerii accidentului, or după cum rezultă din ordonanța de numire a expertizei merceologice din 19.02.2013, o astfel de întrebare nici nu a fost pusă de către organul de urmărire penală în fața expertului, iar instanța de judecată pripit a ajuns la concluzia de admitere a acțiunii civile și, nu și-a motivat soluția de încasare a prejudiciului în sumă de 24 198 lei, fără a fi cunoscut la acel moment, dacă automobilul implicat în accident poate fi restabilit și dacă este sau nu rezonabil de restabilit, în condițiile constatării unei astfel de pagube materiale.

Mai mult ca atât, din materialele cauzei rezultă, că automobilul de model „Fiat Panda”, cu n/î OC MF 004, care a fost răpit și cu care s-a produs accidentul rutier, a fost înmatriculat după ÎMSP CMF Ocnița, fiind de către ultimul asigurat, fapt confirmat prin polița de asigurare obligatorie de răspundere civilă seria AK nr. 0150982 din 26.12.2012.

Totodată, instanța de fond urma să țină cont și de prevederile art. 15 al Legii cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, ce prevede cazurile, când paguba se repară de către asigurator.

Potrivit art. 387 alin.(3) Cod de procedură penală, *în cazuri excepționale când, pentru a stabili exact suma despăgubirilor convenite părții civile, ar trebui amânată judecarea cauzei, instanța poate să admită, în principiu, acțiunea civilă, urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să hotărască instanța civilă.*

Prin urmare, Colegiul penal a considerat oportun, în temeiul art. 387 alin.(3) Cod de procedură penală, a admite în principiu acțiunea civilă înaintată de către CMF Ocnița, urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea civilă.

6. Împotriva deciziei instanței de apel a declarat recurs ordinar reprezentantul părții vătămate, IMSP CS Ocnița, Mihail Grosu, care invocînd temeiul de drept prevăzut la art. 427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală solicită, casarea hotărîrii nominalizate cu menținerea sentinței Judecătoreiei Ocnița din 24 septembrie 2013.

În argumentarea recursului, recurentul a invocat că instanțele judecătorești au stabilit că în urma accidentului rutier din 05.02.2013, în care a fost implicat automobilul răpit de către Mereuță Serghei, acesta a fost deteriorat. În cazul dat, nu au existat terțe persoane, care conform art. 16 al Legii cu privire la asigurări, ar fi putut pretinde la despăgubiri. Inculpatul, săvârșind infracțiunea de răpire a automobilului, nu a avut calitatea de asigurat sau utilizator de autovehicol, prin urmare nu sunt întrunite condițiile art. 15 al Legii cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr-414-XVI din 22.12.2006, pentru ca partea vătămată și civilă să poată pretinde de la ÎM „Compania Internațională de Asigurări Transelit” SRL, careva despăgubiri. Astfel, concluziile instanței de apel, precum că în baza poliței de asigurare obligatorie prejudiciul material trebuie sau poate fi reparat de compania de asigurare sunt în contradicție cu faptele stabilite de instanța de fond, dar și cea de apel.

Consideră, că instanța de apel a admis o eroare gravă de fapt la aprecierea persoanei responsabile pentru repararea prejudiciului material, comis în urma răpirii automobilului și producerii accidentului rutier.

Potrivit raportului de evaluare nr. 03082200 scopul evaluării a fost determinarea valorii pagubei materiale a autoturismului deteriorat în urma accidentului rutier. Expertul a determinat că starea tehnică a automobilului fabricat în anul 2008, este bună, mijlocul de transport a fost în exploatare, ieșit din termen de garanție, cu lucrările de deservire tehnică efectuate, fără necesitatea reparației curente sau schimbarea unor detalii, a stabilit defectele cauzate automobilului în urma accidentului rutier din 05 februarie 2013, a fost stabilit procentul de uzură – 38 % conform anexei la Regulamentul cu privire la modul de determinare a uzurii în cazul pagubelor produse la autovehicule, costul lucrărilor conform nomenclatorului de prețuri al firmei „East-Auto-Lada”, costul pieselor de schimb conform informației firmei specializate pentru realizarea pieselor de schimb Elita – 5. Ca urmare, expertul a stabilit paguba materială reală comisă de către inculpat, care urmează a fi încasată.

Neîntemeiat instanța de apel a considerat, precum că în raportul de evaluare nr. 03082200 nu se conțin date cu privire la valoarea reală a

automobilului (în dependență) de anul fabricării la momentul producerii accidentului, deoarece instanța de fond corect s-a expus referitor la acțiunea civilă în procesul penal.

7. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul consideră inadmisibilitatea recursului declarat, din următoarele considerente.

Reprezentantul părții vătămate M. Grosu a invocat în recursul ordinar declarat ca temei pentru recurs pct. 427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală.

Prin sentința Judecătorei Ocnița din 24 septembrie 2013, Mereuță Serghei a fost condamnat în baza art. 192¹ alin.(1) Cod penal la 2 ani închisoare și în baza art. 264¹ alin.(4) Cod penal, la 1 an închisoare. În temeiul art. 84 Cod penal, definitiv, pentru concurs de infracțiuni, i-a fost stabilită pedeapsa de 2 ani închisoare. Acțiunea civilă a fost admisă, prin care s-a dispus încasarea de la Mereuță S. în beneficiul părții vătămate prejudiciul material în sumă de 24 198 lei.

Ulterior, prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 18 decembrie 2013, a fost admis apelul declarat de inculpat, casată parțial sentința în latura civilă și pronunțată o hotărîre nouă, prin care acțiunea civilă, a fost admisă în principiu, urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

Nefiind de acord cu decizia contestată în latura civilă, a declarat recurs ordinar reprezentantul părții vătămate IMSP CS Ocnița, M. Grosu, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicitînd casarea hotărîrii contestate cu menținerea sentinței instanței de fond.

Colegiul penal reține, că dispoziția art. 427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, la care se referă recurentul, prevede expres și limitativ 4 temeiuri în baza cărora pot fi supuse recursului hotărîrile instanței de apel:

- instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel;

- hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția;

- motivarea soluției contrazice dispozitivului hotărîrii sau acesta este expus neclar și,

- instanța a admis o eroare gravă de drept, care a afectat soluția instanței.

Astfel, autorul recursului critică hotărîrea instanței de apel în latura civilă, pe motiv „că instanța de apel a admis o eroare gravă de fapt, la aprecierea persoanei responsabile pentru repararea prejudiciului material, deoarece aprecierea prejudiciului material nu putea fi efectuată fără a fi apreciat costul real al automobilului”.

Instanța de recurs constată, că acest motiv invocat nu persistă în speța nominalizată.

În fapt, decizia instanței de apel corespunde tuturor prevederilor legii de procedură penală, ea fiind legală și întemeiată.

Colegiul penal reține că, instanța de apel, corect a admis în principiu acțiunea civilă înaintată de IMSP CMF Ocnița, lăsînd ca asupra cuantumului despăgubirilor să se expună instanța în ordinea procedurii civile, pe motiv că potrivit raportului de evaluare nr. 0308200 din 20.02.2013 valoarea pagubei materiale cauzate în urma accidentului rutier, a fost evaluată la suma de 24 198 lei, sumă ce constituie – costul pieselor de schimb și lucrul pentru repararea autoturismului deteriorat. Totodată, în acest raport nu se conțin date privitor la costul real al automobilului, la momentul producerii accidentului, însă instanța de fond pripit a ajuns la concluzia de admitere a acțiunii civile, nemotivîndu-și soluția, fără a fi cunoscut la acel moment, dacă automobilul din speță (“Fiat Panda”, cu n/î OC MF 004) poate fi restabilit, și este sau nu rezonabil de restabilit, în condițiile constatării unei astfel de daune materiale.

La fel, Colegiul conchide că, instanța urma să țină cont și de prevederile art. 15 al Legii cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, ce prevede cazurile, cînd paguba se repară de către asigurator.

Mai mult ca atît, instanța de recurs menționează, că Colegiul penal al de Apel Bălți, făcînd trimitere la prevederile art.387 alin.(3) Cod de procedură penală, conform cărora în cazul în care nu se poate stabili cu exactitate cuantumul despăgubirilor solicitate, prin neprezentarea probelor, corect a indicat că partea vătămată nu este lipsită de dreptul de a intenta

acțiunea civilă în instanța civilă, care va stabili cuantumul despăgubirilor necesare.

În acest context, Colegiul conchide că nu există temei legal pentru admiterea recursului ordinar declarat de reprezentantul părții vătămate și, potrivit legii, se impune inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (1)-(2) pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de reprezentantul părții vătămate, IMSP CS Ocnița, Mihail Grosu, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 18 decembrie 2013, în cauza penală în privința lui *Mereuță Serghei Gheorghe*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 16 aprilie 2014.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Constantin Alerguș

Ghenadie Nicolaev